

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

hos Krons-Låns-mannen Peter Sandborg på
Lidköping och Moleby.

Esom som har lust, at tilhandla sig en här i
Staden wäl belägen bod för silke-saltning, hwar
uti fyrahundrade tunnor kunna läggas i wine-
terlag; samt et äfwenledes här i Staden belä-
get inneplanat skjul, för sexhundrade femtio
tunnors winterlag, får hos mig närmare be-
sked om allsamman.

Et Fickur är nyligen förlorat på Kronhus-
gatan, och en silfver-syring i förleden wäcka på
Kyrkogatan. Närmare underrättelse gifwes
och åstundas mundretligen.

Husrum i Krokslåt, Morgården, bortarens
deras, samt fri torf-bränsel, och alla underrum-
men: så lemnas och fritt utskäp på utmarken.
Närmare uplysning erhålles, där dessa blad
utgifwas.

Likaledes uthyres sal, kammarer, kök och st-
ra til et lagom hushåll hörande rum: om pris
och husägare får hyresman af mig närmare be-
sked.

På Midsommarsdagen, eller den 24 Junii,
insamlades, til Primurare-barns och Koppympe-
nings-huset härstädes, uti Collecten och höfwar-
ne en summa af 1063 Daler Rmt, hwarst-
re wederbbrände gifware tack-sägelse 1000 salt-
hembäres; men i synnerhet den adelsinte med-
borgaren, som behagat til förenämde summa
förskjuta 1000 Daler Rmt, utan at göra sig
bekant, eller förda en så billig erkänsla, i sine
Landsmäns åtanke, och ewärdeliga minne.

* * * *

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 17 Julii 1762.

Fortsättning om Manufacturer.

Det är en wigtig fråga, som Herr Baron Biels
seidit uptaget och beswarat, under förenäm-
de artikel. Hon går därpå ut, om et Rike kan med
säkerhet förbjuda all utførsel af wissa rudimateri-
er, för at därigenom twinga undersåtarna, at
förädla de samma? Det är sant, at Ungeland
och Preussen lyckeligen försökt et förbud af utgå-
ende ull; äfvensom Spanien och Italien kän-
nes wid ansenlig förlust; orter, där ull, silke,
lin och hampa fritt utföras. Och på dessa grun-
der skrifwer Författaren under förbuden. Han
tänker, at säkrare sporre gifwes ej, för at ägga
myckenheten, och göra Landet til en skådeplats
af all mögelig slit. Men det faller swårt, at
öfreskrifwa alla länder en och samma regel.
Tänkt, om sådane landskap gifwas, där inifrånkt
utførsel af ull och silke skulle snart ödelägga hela
landastöfwen. I sådan belägenhet är både Spa-
nien och Italien. Landtmannen skulle förr up-
gif-

F f

giftwas, och gårdet likaledes, än han hunne förädla sin ull och sit silke, det är, bringa warorna til sit wårde. Påföljden af förbudet blef we där, först et altför ringa pris på rudimaterier, därefter en myckenhet af förskända och oförsälda, sist armod och fattigdom, äfwen på sjelfwa råa ämnet. Spanien har rön i sin silkes-utförsel; och det påstås, at Engelska åkerbruket redan lider genom den förbudna ullen, ehuru stark åtgång ej mindre landets oräkneliga Manufacturer, än de många lurenträgerierna, därstädes förorsaka.

Nej, slit behöfwer annan upmuntran, innan den kommer för en dag. Framför annat märk: en gren bör ej så putsas och stötas, at hela trädet wårdslösas. Man kommer aldrig ut med, at bygga stora Manufacturer på förbudna rudimaterier: andra medel fodras, at göra de förre lysande. Nog i mit tycke, at lägga någon tunga på dem, som wilja löpa, och på rudimaterier en lagom afgift: et medel, hwarigenom inrikes Manufacturer kunna tåla något afflag i pris, och således undersälja sina medtåflerför. En klof regering arbetar alltid därhån, at prisen på spannemål hållas wid lika til åkerbrukets hjelp och förkofran; men at Manufactur-waror fällas, för at bringa dem fram, all täflan wagtad, hos utlänningen.

De föreslagna penninge-lån emot interessen äro en så slät upmuntran, som almån tillflygt i nöden, ledsame, men oundgänglige för handlen.

Ma

Manufacturisten bör sälja; på affåtningen beror hela des wål; denna bör främjas; och där på fästes rätteligen all des omhugsan.

Til den ändan gör man billig upmärksamhet på orten, där Manufacturen anlägges. Författaren håller för en säker och oförändelig regel, at alla Fabriquer, som lysosätta många händer, som ej bero just allena på smak, och hwilkas rudimaterier icke falla för dyra, läggas råttast an i upstäder, där lifsmedlen äro drägelisgare, och arbetslönerna likaledes.

Hall-rätter äro därefter all heder wårde, och fördela wist ingen Fabrique genom strånghet. Sällt arbete, som kan göra Fabriquen wanryktad, bör ej utan näpst anses och indragas. Allt drig är man för nogräknad med stämpelen: ty dennes credit skal göra Manufacturen rik. En Colberts anstalter, och wisa reglementer för siden-färgare och wäfware, skaffade Francka sidentygen siðre glans, än de kunnat annars uppå. Tillopp uppå Manufactur-idkare, och store Mästare, gör ej heller litet til Fabriquers uppkomst och fullkomlighet. Tilloppet bör fördenfull upwäckas, och alt ur wågen rödjäs, som lyftar på des undergång. Utom tillopp är intet öfwerflöd på arbetare, intet på rudimaterier, mindre på köpare. Täflan är då förswunnen; och där ingen täflan gifwes, är ingen noghet och fullkomlighet, icke heller köp, at förwänta. Desutan låta och Handlande gerna deras waror hemtas från orter, där öfwerflöd på begärige granlåt träffas. S f 2 Ma

Manufacturer kännas igen på 3 wäsenteliga egenfapet, på warornas godhet, åtskilliga beskaffenhet, och goda köp. Godheten bör ej nämnas, utan i jämförelse med köpet. Et kläde, som kostar 1 plåt alnen, kan i sit slag wara bättre, än et stycke, som kostar 4 plåtar. Man utstakar omögeligen någon öwilkorlig godhet: alt hwad man kan göra, är at förekomma besdragerier. Et kläde, som är tillwertat af Spanffull, bör ej wara af Portugisisk.

Warors olikhet fodras för en hop utrustningar, som jäntas efter köparens olika tarf och förmögenhet, eller för det wal, som bör göras, när fram på en eller annan ort, utan ordres, förjändes. De Handlande måste rätta sig efter smak och hushållning i hwarje Climat; at ej förtiga de många förändringar i moden. Samma får och Manufacturisten göra, om han önskar affättning: en regel, som de Frankas exempel ljusligen stadfäster.

Godt köp bidrager wäl mer än mycket til snäll affättning: en Manufacturist kan dock omögeligen bringa den saken ensam til wäga: hon beror för mycket på handels- och penningeförvaltningen i Riket. Regeringen tåles skaffa öfwerhörd på råa ämnen, på arbetare, på lifsmedel; hwarefter slitiga händer ej blifwa dyllegda. Man utbeder sig äfwen måtteliga pålagor, frihet för in- och utgående tull, item prämier undertiden, jämte wig och dragelig frakt in- och utom Riket.

Hwad

Hwad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Ödcheborgske Wetel-conrsen.

Onsdagen, den 14 Julii.

London	- -	92	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	86	dub. uso	M: f R:mt.
Hamburg	-	88	- -	M: f R:mt.

Nästän förgåfwoes budet, och utan säljare.

Antomne äro Skepparne Olof Nilsson ifrån Berwick med barlast, Hildert Mensen ifrån Harlingen med mursten, Georg Shepherd Junior och William Reed ifrån Ahlsborg med barlast, Christoffelten Hooren ifrån Amsterdam med tunneband och dito, Jöns B. Holst ifrån Hamburg med packhus-gods, John Ramsay ifrån Newcastle med stenkol, och Arfwid Liberg ifrån Stockton med barlast och tak-pannor.

Utgångne äro Skepparne Erik Lund til Aberdeen, John Mitchell til Arbrott, Alexander Jameson til Borrowstones, Thomas Young och James Patrick til Dundie, item Christian Mansson til Scotland med järn och bräder, Peter Malm til Irland med sill, Börge Isberg til Frankerike med bräder och Ostindiskt gods.

Sf 3

Hel.

Helsingör. Den 6 Julii gingo härigenom Skepparne Christoph. Wittenhagen ifrån Newcastle til Wolgast med stenkol, Johan Gustaf Christen ifrån Christianstad til Amsterdam med bek. Den 7 dito, Thomas Ohnfen ifrån Uddewalla til Helsingör med barlast, Johan Pet. Krest och Erik Lundberg ifrån Götheborg och Uddewalla til Petersburg och Stockh. med sill.

Köpenhamn. Ehuru Swenska Ostindiska skeppet, Fredrich Adolph, utmed den Prata stött; har likwäl, genom Herr Capitaine Grubs äfwenlyliga nit, hälften, om icke mer, af Cadiska godset sedermera blifwet bärgat.

Om en skogseld.

Elden itändes i Aspenås skog den 27 Junii eftermiddagen, och dämpades efter mögeligheten; men upwäxte med stormen den sista i samma månad. Den 1 Julii om natten flygtade Herskapet från Aspenås til et torp i någden, medan elden nalkades Herregårds inägorna mer och mer. Man hade mistanke på itwiljare, hwarföre Herr Assessor Jacobson utlofwat 100 Dal. til uptäckaren. Sedan har en torpare wid Jonsered blifwet angifwen, som genom förmycken sorgfällighet med et förkyllt, och utur moras updraget, kreatur, förorsakat et större ondt. Af Aspenås skog skal öfwer en tredjedel wara upbränd, ehuru manskap från 5 Soknar gjort alla möjliga motanstalter genom diken och

och sålda trån, m. m. Resande hade många besdröfweliga utsigter, då de ädle mässarne stodo i röf på flera håll; hwartil orsaken annars är dels et sjelfswäld, at för ro flul antända eld, och dels en fördärfwelig osed, at genom tilhjelp af detta element uptäcka gamla fururötter, som nytjas til flis-stickor i ställe för hus om wintren. Imedlertid råkar hele massen i brand, och brinner 1 om icke 2 alnar neder i jorden, at där sedan blir en beständig ödemark.

Öfse-Tings-Terminer.

Uti Härads höfdingens, Herr Brunjeanssons Domsaga upkallas den 28 September Askimbe och Östra Hisinges Härad i Kärra Gåstgifswaregård: Den 19 October, Westra Hisinges Härad i Färge-staden Bedbacka: Den 3 November Inlands Torpe-Härad i Gåstgifswaregården Holm: Den 19 dito, Inlands Östra Härad uti Staden Kongålf.

Små Kyrko-tidningar.

3 Swenska Församlingen äro ifrån den 8 til den 15 dennes födde 2 Gofse- och 5 Glicko-barn: Wigde Strumpewäfware-Gesellen, Joh. Malmberg och Jungfru Elisabeth Olborg: Döde Tordegumman, Entan Gunla Lengquist af Fall swulnad och ålderdom, 1 Gofse- och 2 Glicko-barn af feber.

Kundgörelser.

Sedan Herr Lector Rothofs Hushålls-Magasin nyligen på trycket utkommet, äro några få Exemplar hit til Staden försände. Mot hwar pränumerations-sedel och en ny plåt, erhållas Exemplar: doch låra ej alle Herrar pränumeranter wid detta tillfälle utbekomma sin födran.

Den 3 Augusti kommer auction at hållas uti afledne Handelsmannen Herndahls hus, då sjelfwe gården, med juweler, guld, silfwer, ten, messing och koppar, jämte järn- och trä-husgeråd, utom säng-gång- och lin-kläder, glas och porcellaine, samt åtskilliga kramvaror blifwa försälde.

Ifrån Carlstad är til salu hitkommet et litet parti torkad slom, hwarom närmare under rättelse fås uti Herr Göthenbergs hus på Kongsgatan.

Sedan et glasbruk blifwet härwid Staden nyligen anlagd, åstundas allehanda sönderslagne glas och bouteiller, hwarom Hr. Jan Schults uttrar sig omständeligen.

Den 22 dennes kl. 10 f. m. försäljes hos Stråddaren Tengberg, ander offentlig auction en hop ten, kläder och sängställen, jämte skåp, stolar, och andra husgeråd-saker.

Om en ny furubåt, som är sal, gifwes under rättelse på Tryckeriet.

* * * *

Göteborgska
Magasinet.

Lördagen, den 24 Julii 1762.

Om Fiskerier.

Hela nationer af wilda människor gifwas, som lefwa endast af fisk; och man finner mer än en böfsad folkhop, som drager sin föda ur hafwet, nögd at stilla sin hunger med saltis-fisk, utan at efterfråga kräseliga rätter. Likaledes wet man, at hela Påfweddmet lefwer 4 til 5 månader om året af idel fiskvaror; hwarigenom Jesuiter och flera helgon funnet en säker och båtande födkrok i sjelfwa fastan. Så förstås ock utan widlyftighet, at sjömän se sit wisterhus på hafwet, och nära sig mest af saltad eller torkad fisk. Åter råknar den ifrån stranden widt aflägsna människo-flocken för en läckerhet, hwad andre bruka för nöd skul, och til sit lifs uppehälle. Dess utan drager man fisk ur djupet, som tjenar til andra förnödenheter. De store hvalarne skänka oss olja, til ljus om natten: af deras skåp hemtar fruntimret en oumbärlig prydnad; och Apothequen förskrifwa botemedel från samme

G g

sim